

הדף היומי בבלי: מסכת בבא מציעא דף קט"ו
הדף היומי בהלכה: סימן קפ"ח מאמצע סעיף ז' 'אם חל' עד סימן קפ"ט
המוסר היומי: אהבת חסד חלק ב' פרק י"ט מ"דע עוד' עד 'ועתה נבאר פרט אחד'

לוח
לימוד
יומי

מרן הגאון הגדול רבי גרשון אידלשטיין שליט"א לקראת הועידה השנתית של דרשו

**הפעולות הגדולות לריבוי לימוד התורה, וידיעת ההלכה למעשה, זה דבר
נחוץ מאד, ועל ידי זיכוי הרבים זה נזכה בקרוב לגאולה השלמה**

ראש ישיבת פוניב'ז' וחבר מועצת הנשיאות של 'הדף היומי בהלכה'. הגר"ד פוברסקי יהיה אורח הכבוד של הוועידה, וישא את המשא המרכזי במעמד המרום שיתקיים במוצאי שבת קודש פר' שמות בסעודת מלווה דמלכה שתשולב עם סעודת מצווה לרגל סיום מסכת בבא מציעא מהתלמוד הבבלי, שנלמדה בתקופה האחרונה במסגרת המחזור הי"ג של 'הדף היומי'.

הוועידה נפתחה ביום רביעי בסדרת כינוסים פנימיים שיקימו צוותי דרשו מרחבי העולם שיתכנסו בארה"ב, לסיכום עשרים שנות פעילות העצמת והאדרת התורה בכל רחבי תבל במגוון תוכניות דרשו. הצוותים יעסקו גם בהצבת חזון ויעדים להמשך פעילות עידוד וחזיון לימוד התורה והשבחת הלימוד, תוך העמקת הפריסה האדירה של הארגון בכל רחבי העולם היהודי, וצעדים שיינקטו בשנים הקרובות בס"ד, במסגרת הפעולות לריבוי המשתתפים בתוכניות השונות.

לקראת שבת קודש יפתח השלב השני של הוועידה שיערך בראשות ראשי ישיבות, מורי הוראה, דינים, מגידי שיעור של 'הדף היומי בהלכה' ורבנים ידועי שם, במסגרתו יתכנסו עשרות מנהלי סניפים של 'דרשו' מעשרות מדינות הפזורות בכל רחבי ארה"ב, ועמם מאות מנבחי ומשתתפי תוכניות 'דרשו' מכל רחבי צפון אמריקה, שנבחרו לייג את רבבות הנבחים והמשתתפים בוועידה העולמית.

הוועידה השנתית של הארגון העולמי לחיזוק ועידוד לימוד התורה תיפתח ביום רביעי בארה"ב בעשרים שנה למהפכה התורנית של 'דרשו' ולקראת כינוסה קיבלה משלחת דרשו את ברכתם של גדולי ישראל שליט"א.

ראש ישיבת פוניב'ז' מרן הגר"ג אידלשטיין שליט"א אמר למשלחת דרשו לקראת הוועידה חז"ל אומרים שהגאולה תהיה בזכות התורה. זכות גדולה היא לזכות את הרבים בלימוד התורה, ובידיעת ההלכה למעשה, אשר זה דבר נחוץ מאד, ובזכות זה נזכה בקרוב לגאולה השלמה. וכל העוסקים בזה יתברכו בכל הברכות המרובות האמורות בתורה.

בעשרים שנות פעילותו חולל 'דרשו' מהפכה של ממש במספר תחומים, שהבולטים מביניהם הם לימוד דף היומי על הש"ס הבבלי ביסודיות ובמטרה לזכור את הלימוד לאורך ימים ושנים, כמו גם הפיכת לימוד הדף היומי בהלכה ב'משנה ברורה' באופן קבוע ויומיומי תוך שינון וחזרה בקביעות ועמידה בכור המבחן אחת לחודש, לנחלתם של רבבות יהודים בכל רחבי העולם, מנערים צעירים וילדים שטרם הגיעו למצוות, ועד לשישים מופלגים שמקפידים על הלימוד היומי ומשתתפים בקביעות במבחנים החודשיים.

המשלחת מישראל לוועידה העולמית יצא בראשותו של הגאון הגדול רבי ברוך דב פוברסקי שליט"א,

מה דינו של השוכח 'יעלה ויבוא' בראש חודש שחל בשבת?

כפי שלמדנו, השוכח לומר 'יעלה ויבוא' בברכת המזון בראש חודש, אינו צריך לברך שנית, כיון שלא תיקנו לברך שנית אלא בסעודה שחובה לאוכלה. ודין זה אמור אף כשחל ראש חודש בשבת, והגם כי (לפחות) שתי הסעודות הראשונות של שבת חובה הן, הרי אין החובה בגין ראש חודש אלא בגין השבת. ואם שכח בשבת כזו לומר 'רצה', שאז מברך שנית, יאמר בברכתו השניה 'יעלה ויבוא' אף אם כבר אמר בברכתו הראשונה, כיון שהברכה הראשונה בטלה. ואם שכח לומר את שניהם ונזכר לפני שהתחיל 'הטוב והמטיב' - יאמר ברכת השלמה (ראה תקציר לאתמול) הכוללת את השבת וראש חודש, ובחתימת הברכה - לדעת השולחן ערוך יאמר: "מקדש השבת", אך לדעת פוסקים רבים יאמר: "מקדש ישראל וראשי חדשים". [שו"ע ז, משנ"ב כח-לא, וביה"ל ד"ה סעודה]

האוכל בשבת חמש סעודות ובסעודה החמישית שכח 'רצה' - כיצד ינהג?

מי ששכח לומר 'רצה' בברכת המזון בסעודה שלישית של שבת, אינו צריך לברך שנית, לפי שיש אומרים שסעודה זו אינה טעונה פת, וכפי שכבר למדנו - לא תיקנו לברך שנית אלא כשהסעודה היא חובה. ואף שאין עיקר ההלכה כדעה זו, ולמעשה סעודה שלישית טעונה פת - יש להמנע מספק ברכה לבטלה, ואין לברך. ואם קיבל עצמו כחובה לאכול פת בסעודה שלישית - יש שכתב שדינה כשתי הסעודות הראשונות. ואם נזכר לפני ברכת 'הטוב והמטיב' - אף בסעודה רביעית וחמישית, הן בשבת והן ביום טוב - יברך את ברכת ההשלמה (ראה תקציר לאתמול); ונחלקו הפוסקים אם יחתום את הברכה. ואם אכל בשחרית של שבת 'מיני מזונות', ואחר כך אכל סעודה - דינה כסעודה שניה ולא כשלישית. [שו"ע ח, משנ"ב לא, וביה"ל ד"ה בשבת; ביאורים ומוספים דרשו, 28]

כיצד נברך ברכת המזון בסעודה שלישית בשבת שחל בה ערב ראש חודש?

מי שאכל 'כזית' פת בשבת לפני השקיעה והמשיך בסעודתו עד למוצאי שבת - יאמר 'רצה' בברכת המזון. ואם השבת היא ערב ראש חודש, ואכל כזית פת גם בלילה - יש אומרים שיאמר רק 'יעלה ויבוא', ויש אומרים שיאמר גם 'רצה' וגם 'יעלה ויבוא'; ולכן לכתחילה לא יאכל כזית פת בלילה, ויאמר רק 'רצה'. ואם במוצאי שבת חל חנוכה או פורים - אף אם אכל גם בלילה יאמר רק 'רצה', ולא יאמר 'על הניסים', שאינו חובה כאמירת 'רצה'. ואם התפלל תפילת ערבית באמצע סעודתו, בכל מקרה לא יאמר 'רצה' בברכת המזון. וכן כשמברך במוצאי יום טוב, ראש חודש, חנוכה או פורים, על מה שאכל לפני השקיעה, וטרם התפלל ערבית - יאמר 'יעלה ויבוא' ו'על הניסים'. [שו"ע י ומשנ"ב לב-לד; ביאורים ומוספים דרשו, 28, 29 ו-31]

אתמול למדנו

- בראש חודש ובחול המועד, אף על פי שאסור להתענות בהם, אין חובה לאכול פת, ולכן השוכח 'יעלה ויבוא' אינו צריך לברך שנית.
- השוכח 'יעלה ויבוא' בראש חודש או בחול המועד, ונזכר לאחר ברכת 'בונה ירושלים', לפני שהתחיל 'הטוב והמטיב', יברך ברכת השלמה.
- נשים חייבות בסעודת שבת, ולכן אשה ששכחה לומר 'רצה' בברכת המזון בשבת צריכה לברך שנית. ויש אומרים שגם בשבת אינה צריכה לברך שנית.

מחר נלמד

- מה מקור הנוסח של הברכה הרביעית בברכת המזון?
- מדוע אומרים בברכה הרביעית שלוש 'מלכויות' 'הטבות' ו'גמולות'?
- האם מותר לדבר באמצע אמירת 'הרחמן'?